

1 juli 2021

Betreft: Informatie onderzoeksproject 'Burgerschap door Lesgeven: Onderzoek in de Klas' (BLOK)

Beste ouder(s)/verzorger(s),

De leerkracht en de school van uw kind doen mee aan het onderzoeksproject BLOK (Burgerschap door Lesgeven: Onderzoek in de Klas) van de Universiteit Utrecht. Om een goed beeld te krijgen van de klas waarin de leerkracht van uw kind lesgeeft, willen we u toestemming vragen om uw kind ook mee te laten doen aan het onderzoek. In deze informatiebrief leest u wat het onderzoek inhoudt, hoe wij zorgvuldig omgaan met de privacy van uw kind en hoe u toestemming kunt geven om mee te doen.

Wat is het doel van project BLOK?

Leerkrachten begeleiden kinderen de hele dag bij het leren en bij hun ontwikkeling. In dit project wordt onderzocht hoe dagelijkse begeleiding van de leerkracht bijdraagt aan de burgerschapsvorming van uw kind. In dit onderzoek zijn we vooral benieuwd naar de sociale aspecten van burgerschap. Denk bijvoorbeeld aan of leerlingen zich in elkaar kunnen verplaatsen en of leerlingen zich thuis voelen in de klas en in Nederland. Met de opbrengsten van dit onderzoek kunnen we leerkrachten nog beter opleiden en onderwijzen over burgerschap in de klas. De deelname van uw kind is voor ons belangrijk om dit doel te bereiken.

Hoe wordt het onderzoek uitgevoerd?

Gedurende dit schooljaar zal er driemaal een schoolbezoek plaatsvinden: in het najaar, de winter en het voorjaar komt een onderzoeker naar de klas van uw kind. De onderzoeker maakt dan een video-opname om te zien hoe de leerkracht tijdens gewone lessen omgaat met de klas. Omdat deze opnamen worden gemaakt tijdens een gewone les is de kans groot dat ook uw kind te zien of te horen zal zijn op de video-opname. De video-opname duurt ongeveer twee uur.

Uw kind vult ook een vragenlijst in over burgerschap en de klas. Deze vragenlijst gaat over hoe zij omgaan met leeftijdgenoten en de leerkracht, hoe zij het vinden in de klas, hoe zij het vinden in Nederland, en hoe zij denken over verschillende groepen in Nederland. Een ander belangrijk onderdeel van burgerschap is de omgang met diversiteit. Daarom kijken wij ook naar etnische én sociaaleconomische diversiteit van klassen: is burgerschapsontwikkeling bijvoorbeeld makkelijker of juist moeilijker in een diverse klas? We vragen leerlingen ook wat zij vinden van verschillende groepen mensen in Nederland. In deze vragenlijst worden ook vragen over klasgenoten gesteld, bijvoorbeeld: 'Wie van jouw klasgenoten kan goed samenwerken?' en 'Wie van jouw klasgenoten wordt gepest?'. Dergelijke vragen worden bijvoorbeeld ook door de Inspectie van het Onderwijs gebruikt, om te meten hoe leerlingen met elkaar omgaan in de klas.

Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 45 minuten en vindt plaats onder schooltijd. Als dank geven we de klas een cadeau. Wij denken dat we met de antwoorden van uw kind, leerkrachten in Nederland kunnen helpen om te zorgen voor een nog veiligere sfeer in de klas.

Privacy

Alle gegevens, inclusief de videobeelden, worden *vertrouwelijk* behandeld en *alleen* gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek. Nederlandse universiteiten hanteren strenge regels voor de opslag van zulke gegevens. De leerkracht of school krijgt geen toegang tot de videobeelden en krijgt niet te weten wat uw kind heeft geantwoord op de vragenlijsten. Wel zullen we leerkrachten op een algemene en samenvattende manier over hun klas na afloop informeren. Persoonlijke informatie van uw kind (de naam van uw kind en de school) wordt alleen tijdens de dataverzameling gebruikt om de antwoorden van uw kind tijdens verschillende meetrondes aan elkaar te koppelen. Als het project is afgerond wordt deze persoonlijke informatie meteen verwijderd. De video-opnamen worden los van de vragenlijsten opgeslagen op een extra beveiligde server van de Universiteit Utrecht. Er worden uiteraard geen video-opnamen waarop kinderen herkenbaar zijn, openbaar gemaakt. Als het project is afgerond, worden de gegevens volgens de geldende regelgeving nog maximaal 10 jaar bewaard. Onderzoekers gebruiken gegevens dan eventueel nog voor verder onderzoek. De resultaten van dit onderzoek worden gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften en gebruikt in de lerarenopleiding, zonder dat uw kind te identificeren is.

Toestemming

Omdat uw kind jonger dan 16 jaar is, is het belangrijk dat u toestemming geeft voor deelname van uw kind aan het onderzoek. U kunt op het formulier apart toestemming geven voor de video-opname en de vragenlijst. Mag uw kind bijvoorbeeld wel meedoen met de vragenlijst maar niet op de video-opname staan, dan kan dat ook. Als u geen toestemming geeft voor deelname, kan uw kind niet meedoen met het onderzoek. Wij zullen uw kind dan tijdens de video-opname een plekje buiten het bereik van de camera geven. Het kan natuurlijk gebeuren dat uw kind onverhoopt toch op de video-opname komt, omdat hij/zij door de klas loopt. Wij zullen uw kind dan achteraf onherkenbaar maken.

Ook is het belangrijk dat uw kind zelf mee wil doen aan het onderzoek. Daarom vragen we ook uw kind zelf om toestemming geven tijdens het eerste klasbezoek. Mocht u of uw kind zich later bedenken en de toestemming weer willen intrekken, dan kan dat tijdens het schooljaar waarin wij onderzoek doen (tot augustus 2022) door een e-mail te sturen naar blok@uu.nl. U hoeft hiervoor geen reden op te geven en wij zullen dan de gegevens van uw kind verwijderen. Na augustus 2022 zullen wij de persoonlijke gegevens van uw kind verwijderen. Dan is niet meer mogelijk om de gegevens van uw kind te verwijderen.

Wij vragen u het toestemmingsformulier in te vullen en te ondertekenen, ook als uw kind **niet** mee mag doen met het onderzoek.

Vragen?

Als u meer wilt weten kunt u op onze website kijken (blok.sites.uu.nl) of een e-mail sturen (blok@uu.nl). Wij zijn altijd bereid om meer toelichting te geven over het onderzoek en gaan graag met u in gesprek. Voor eventuele klachten kunt u een e-mail sturen naar klachtenfunctionaris-fetcsocwet@uu.nl.

Alvast hartelijk dank!

Met vriendelijke groeten,

Lian van Vemde en Minke Krijnen

en team: dr. Lisette Hornstra, dr. Tim Mainhard, dr. Jochem Thijs, dr. Bjorn Wansink,
en prof. dr. Jan van Tartwijk

Lever dit formulier in bij de leerkracht van uw kind

TOESTEMMINGSVERKLARING

Voor deelname in wetenschappelijk onderzoeksproject BLOK
(Burgerschap door Lesgeven: Onderzoek in de Klas)

Ouder(s)/Verzorger(s)

Ik ben naar tevredenheid geïnformeerd over het onderzoek. Ik heb de schriftelijke informatie gelezen. Ik heb de gelegenheid gehad om vragen te stellen. De vragen die ik heb gesteld zijn naar tevredenheid beantwoord. Ik heb goed kunnen nadenken over de deelname van mijn kind aan het onderzoek. Ik begrijp dat deelname geheel vrijwillig is. Ik weet dat ik en/of mijn kind op elk moment kunnen beslissen te stoppen met het onderzoek. Daarvoor hoef ik geen reden te geven. Ik ga akkoord met bovenstaande en mijn kind neemt uit vrije wil deel aan dit onderzoek.

Naam school _____

Groep _____

Voornaam van de leerkracht _____

Voornaam ouder/verzorger _____

Achternaam ouder/verzorger _____

Voornaam kind _____

Achternaam kind _____

Kruis aan wat voor u van toepassing is:

- Mijn kind mag meedoen met de vragenlijsten **en** mag in beeld komen op de video.
- Mijn kind mag **wel** meedoen met de vragenlijsten, maar mag **niet** in beeld komen op de video.
- Mijn kind mag **niet** meedoen met het onderzoek.

Datum _____

Handtekening _____

Lever dit formulier in bij de leerkracht van uw kind